

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ..... 09730
วันที่..... ๒๒ ธ.ค. ๒๕๕๒
เวลา..... 14.๐๐ น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๗๗๗๗๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ สว ๐๐๐๗/๕๗๗๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ตามที่ได้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ รับทราบข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ และให้กระทรวงการคลังและสำนักงบประมาณรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ตามข้อ ๖ ไปพิจารณาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงการคลังและสำนักงบประมาณทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริ เลิศธรรมเทวี)

ผู้อำนวยการสำนักนิติธรรม ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ พ/พ๒ ๕๖ วันที่ ๒๒, ๑๓, ๕๖
เวลา ๑๔.๐๕ น. ส่ง พ.ร.บ.
ผู้อำนวยการประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่..... ๑๒๐..... / ๒๕๕๒
รับที่..... ๒๕๕ / ๑.๑. / ๒๕๕๒
เวลา..... ๑๕.๕๐ น.....

ผู้อำนวยการประชุม

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๕ (แคทลียา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (kt028/D/นค)

(สำเนา)

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว เห็นควรตั้งข้อสังเกต ดังนี้

๑. การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๕ นั้น หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยินยอมให้มีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน จะเป็นการสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับองค์กรอื่นด้วย

อนึ่ง การดำเนินการตามมาตรา ๑๕ ของประธานวุฒิสภานั้น ควรตั้งกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวมถึงความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ประธานวุฒิสภาควรกำหนดคุณสมบัติของกรรมการดังกล่าวให้มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช.

๒. พนักงานไต่สวนตามมาตรา ๒๘/๒ ที่ได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการยื่นคำร้องต่อศาลหรือฟ้องคดีแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น การดำเนินการดังกล่าวของพนักงานไต่สวนจะเป็นการทำหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานอัยการ ดังนั้น จึงควรพิจารณาความเหมาะสมและความสามารถของพนักงานไต่สวนอย่างรอบคอบ โดยการไต่มาซึ่งพนักงานไต่สวนต้องมีการกำหนดคุณสมบัติให้เทียบเคียงได้กับการไต่มาของพนักงานอัยการ เนื่องจากมีความสำคัญกับการดำเนินคดีและมีอำนาจดำเนินการในศาลได้เช่นเดียวกับพนักงานอัยการ ทั้งนี้ แนวทางการปฏิบัติของอัยการสูงสุดต่อการดำเนินคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดดำเนินการนั้น อัยการสูงสุดจะพิจารณามอบหมายให้พนักงานอัยการในตำแหน่งระดับอธิบดีฝ่ายหรือเทียบเท่าซึ่งรับราชการอัยการมาไม่น้อยกว่า ๒๕ ปีขึ้นไปเป็นผู้พิจารณาดำเนินคดีในศาลแทน เพราะถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ

ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ควรจัดทำกฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ เพื่อรองรับการไต่มาซึ่งพนักงานไต่สวนดังกล่าว โดยต้องมีคุณสมบัติและประสบการณ์ที่เหมาะสมด้วย

อนึ่ง สถานะของพนักงานไต่สวนในการดำเนินคดีดังกล่าวจะเทียบเท่าพนักงานอัยการเฉพาะระหว่างการดำเนินคดีนั้น ๆ เท่านั้น เมื่อคดีนั้นถึงที่สุดแล้วสถานะดังกล่าวก็สิ้นไป

๓. โดยที่มาตรา ๓๑ มีแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมจากหลักในการดำเนินการขอหมายจับหรือขอหมายขังผู้ต้องหาในคดีอาญาปกติ ที่จะต้องกระทำโดยเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวน ซึ่งรับผิดชอบในการรวบรวมพยานหลักฐานที่จะนำไปสู่การดำเนินการดังกล่าว (ระบบกล่าวหา) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๙/๑ ที่ได้บัญญัติเกี่ยวกับ

การร้องขอออกหมายจับจะต้องปรากฏพยานหลักฐานว่า บุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญา อันจะเป็นเหตุในการออกหมายจับหรือไม่ รวมทั้งตามมาตรา ๘๗ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการร้องขอออกหมายจับ ผู้ถูกจับจะต้องกระทำโดยพนักงานสอบสวนและต้องมีเหตุจำเป็นเสนอต่อศาล ตลอดจนเรื่องการปล่อยชั่วคราวที่เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือศาลด้วย

แต่ในกรณีนี้เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมุ่งประสงค์ให้ได้ผลในทางปฏิบัติที่ทันทั่วถึง ในการจับกุม ชัง และการปล่อยตัวชั่วคราว โดยเฉพาะการป้องกันมิให้ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนี จึงจำเป็นต้องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ได้เอง (ระบบได้สวน) ซึ่งเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจมิได้ร่วมแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ก็ยังคงให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการหรือมอบหมายให้พนักงานได้สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินการกับเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวน โดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนของข้อบังคับใช้โดยอนุโลม

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ควรดำเนินการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันด้วย

๔. การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดไว้เพียง "ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม" โดยกฎหมายกำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวมถึงสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา เฉพาะขณะเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งเท่านั้น

เพื่อให้สามารถตรวจสอบว่ามีการรั่วไหลผิดปกติในระหว่างดำรงตำแหน่งตาม มาตรา ๓๕ หรือไม่ จึงควรมีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีที่ผ่านมาในทุกกรอบปีระหว่างดำรงตำแหน่ง อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับการรั่วไหลผิดปกติได้ดีขึ้น ทั้งนี้ อาจเสนอเป็นข้อมูลในการเสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อไป

๕. ตามมาตรา ๕๓ วรรคสองที่ให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าตรวจดูเหตุผลที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวได้นั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการเข้าตรวจดูไว้ให้ชัดเจน โดยแบ่งประเภทบุคคลที่เข้าตรวจดู เช่น ผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา และบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีหลักการว่า "หลักคือเปิดเผย ปกปิดคือข้อยกเว้น" อนึ่ง รูปแบบ วิธีการ หรือช่องทางในการเข้าตรวจดูข้อมูล ควรให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วย

